

IV. A Magyar Nemzeti Bank elnökének rendeletei, valamint az önálló szabályozó szerv vezetőjének rendeletei

A Magyar Nemzeti Bank elnökének 39/2016. (X. 11.) MNB rendelete a nem teljesítő kitettségre és az átstrukturált követelésre vonatkozó prudenciális követelményekről

A hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 2013. évi CCXXXVII. törvény 290. § (6) bekezdésében és a befektetési vállalkozásokról és az árutőzsdei szolgáltatókról, valamint az általuk végezhető tevékenységek szabályairól szóló 2007. évi CXXXVIII. törvény 180. § (6) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján, a Magyar Nemzeti Bankról szóló 2013. évi CXXXIX. törvény 4. § (9) bekezdésében meghatározott feladatkörömben eljárva a következőket rendelem el:

1. A rendelet hatálya és alkalmazási köre

- 1. §** E rendelet hatálya a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 2013. évi CCXXXVII. törvény (a továbbiakban: Hpt.) hatálya alá tartozó pénzügyi intézményre, valamint a befektetési vállalkozásokról és az árutőzsdei szolgáltatókról, valamint az általuk végezhető tevékenységek szabályairól szóló 2007. évi CXXXVIII. törvény (a továbbiakban: Bszt.) hatálya alá tartozó befektetési vállalkozásra (a továbbiakban együtt: intézmény) terjed ki.
- 2. §** (1) E rendeletet kell alkalmazni
- a Hpt. szerinti pénzügyi és kiegészítő pénzügyi szolgáltatási tevékenységből, valamint a Bszt. szerinti befektetési szolgáltatási tevékenységből és kiegészítő szolgáltatásból eredő követelésekre, követelésjellegű aktív időbeli elhatárolásokra (bevétel elhatárolások),
 - a befektetési célú és a forgatási célú, hitelviszonyt megtestesítő értékpapírokra,
 - a hitelnyújtási kötelezettségvállalásokra, pénzügyi garanciavállalásokra és egyéb kötelezettségvállalásokra (a továbbiakban együtt: mérlegen kívüli kötelezettségek).
- (2) E rendelet előírásait az intézmény egyedi alapon, az összevont alapú felügyelet hatálya alá tartozó intézmény minden olyan vállalkozás tekintetében, amelyre az összevont alapú felügyelet hatálya az intézménnyel együttesen kiterjed, összevont alapon is alkalmazza.

2. A kitettségek minősítése

- 3. §** (1) Az intézmény a 2. § (1) bekezdésében meghatározott kitettségeit legalább negyedévente minősíti és besorolja azokat a teljesítő kitettség és a nem teljesítő kitettség kategóriák valamelyikébe, mindkét kategórián belül elkülönítve az átstrukturált követeléseket.
- (2) Az intézmény a kisösszegű kitettségek besorolását csoportos értékelés alapján is megállapíthatja.
- (3) A kitettség egyedi értékelése nem alapulhat kizárólag a sokaság értékelésének statisztikai módszerekkel meghatározott tapasztalati adatain.
- 4. §** Az intézmény a kitettségek minősítésével összefüggésben belső szabályzatban rögzíti:
- a nem teljesítő kitettség és az átstrukturált követelés fogalmának – kockázatkezelési, éves beszámoló készítési és adatszolgáltatási szempontból – konzisztens alkalmazását biztosító előírásokat,
 - a nem teljesítő kitettséggé és az átstrukturált követeléssé való minősítés eljárásrendjét, a felelősségi és hatásköri szabályokat, beleértve a minősítések esetleges magasabb szintű felülbírálatát is,
 - a csoportos értékelés szempontjából az intézmény által kisösszegűnek tekintett kitettség értékét, illetve arányát,

- d) a 90 napon túli késelemben lévő kitettség nem teljesítő kitettség kategóriába sorolása szempontjából az intézmény által jelentősnek tekintett késelemes rész értékét, illetve arányát,
- e) a nem teljesítő kitettség és az átstrukturált követelés kategóriából történő kivezetés eljárásrendjét, a felelősségi és hatásköri szabályokat,
- f) az átstrukturált követelés kategóriából történő kivezetés szempontjából a jelentéktelennél nagyobb mértékű tőke- és kamattörlesztés értékét, illetve arányát,
- g) a nem teljesítő kitettségek és átstrukturált követelések e rendelet szerinti kezeléséhez kapcsolódó belső és külső információszolgáltatási előírásokat (beleértve az ügyfél, partner, valamint az intézménnyel azonos csoporthoz tartozó vállalkozás által szolgáltatandó információk körét és gyakoriságát is),
- h) a nem teljesítő kitettségekre és az átstrukturált követelésekre vonatkozó pénzügyi beszámolási célú értékelési követelményeket,
- i) a nem teljesítő kitettségekre és az átstrukturált követelésekre vonatkozó nyilvántartási és dokumentációs követelményeket, beleértve a nem teljesítő kitettség, valamint az átstrukturált követelés kategóriából történő kivezetést megalapozó döntés dokumentumait is.

3. Nem teljesítő kitettségek

- 5. §** (1) Az intézmény nem teljesítő kitettségként kezeli
- a) a 90 napon túli késelemben lévő kitettséget, ha a késelemes rész jelentős,
 - b) az olyan kitettséget, amely esetében az adós pénzügyi helyzetének vizsgálata alapján feltételezhető, hogy a fedezetek realizálása nélkül az adós nem lesz képes az ügyletből származó kötelezettségeinek összegét teljes egészében visszafizetni, függetlenül attól, hogy a követelés késelemes-e, illetve, hogy a késelem milyen régóta áll fenn,
 - c) azon kitettséget, amely a hitelintézetekre és befektetési vállalkozásokra vonatkozó prudenciális követelményekről és a 648/2012/EU rendelet módosításáról szóló 2013. június 26-i 575/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet (a továbbiakban: CRR) 178. cikke szerint nem teljesítő követelésnek (defaulted) minősül, vagy
 - d) amellyel kapcsolatban az alkalmazott számviteli szabályozás szerint értékvesztés került elszámolásra, ide nem értve azt a kitettséget, amellyel összefüggésben a nemzetközi pénzügyi beszámolási standardok szerint a felmerült, de még be nem jelentett veszteségekre csoportos értékvesztést képeztek.
- (2) Az intézmény az (1) bekezdés a) pontjának alkalmazásában a jelentősnek minősülő késelemes rész határértékét a Magyar Nemzeti Bank elnökének a Hpt. 290. § (4) bekezdés k) pontjában, valamint a Bszt. 180. § (4) bekezdés k) pontjában adott felhatalmazás alapján kiadandó rendelete alapján határozza meg.
- (3) Amennyiben a nem teljesítő kitettségként történő kezelés (1) bekezdés szerinti valamely feltétele teljesül, az intézmény a kitettség teljes összegét nem teljesítőként kezeli.
- 6. §** (1) Az intézmény a kitettségeket a CRR 178. cikk (1) bekezdésének figyelembe vételével ügylet vagy ügyfél alapon sorolja be és kezeli nem teljesítő kitettségként.
- (2) A kitettségek ügylet szintű besorolása során az intézmény az egy ügyféllel szemben fennálló valamennyi mérlegben kimutatott követelését és mérlegben kívüli kötelezettségvállalását nem teljesítőnek tekinti, ha az adott ügyféllel szembeni, 90 napon túli késelemben lévő, mérlegben kimutatott követeléseinek bruttó értéke meghaladja az adott ügyféllel szembeni összes, mérlegben kimutatott követelése bruttó értékének 20%-át.
- (3) Amennyiben az ügyfél a CRR 4. cikk (1) bekezdés 39. pontja szerinti ügyfélcsoporthoz tartozónak minősül, az intézmény megvizsgálja, hogy a csoporthoz tartozó többi személlyel, szervezettel szembeni kitettségeit nem teljesítőnek kell-e tekinteni.
- 7. §** Valamely nem teljesítő kitettséget az intézmény a következő feltételek együttes megvalósulása esetén tekinthet újra teljesítőnek:
- a) az értékvesztés teljes összegének visszairása megtörtént, és a kitettség a továbbiakban már nem minősül a CRR 178. cikke szerinti nem teljesítő kitettségnek (defaulted),
 - b) valószínűsíthető, hogy az adós az eredeti vagy a módosított feltételeknek megfelelően vissza tudja fizetni a követelés teljes összegét, és
 - c) az adósnak az intézménnyel szemben fennálló egyetlen kötelezettsége tekintetében sem áll fenn 90 napot meghaladó fizetési késeleme.

4. Átstrukturált követelések

- 8. §** (1) Az intézmény átstrukturált követelésként kezeli az adós, a kötelezett (a továbbiakban együtt: kötelezett) vagy az intézmény kezdeményezésére a kötelezett rendelkezésére bocsátott, engedményt tartalmazó hitelt, vásárolt követelést és egyéb, pénzkölcsönnek minősülő ügyletből, illetve más pénzügyi szolgáltatásból eredő követelést, továbbá az olyan hitelnyújtáshoz kapcsolódó kötelezettségvállalást, amely az ügyfél döntése alapján követeléssé válhat (a továbbiakban együtt: követelés), ha az engedményt olyan kötelezettnek nyújtotta, akinek a pénzügyi kötelezettségei teljesítésével pénzügyi nehézségei vannak vagy várhatóan lesznek.
- (2) Átstrukturált követelésként az intézmény az olyan engedményt tartalmazó követelést tartja nyilván, amely esetében a követelést keletkeztető eredeti szerződés módosítására a nem fizetés elkerülése érdekében azért került sor, mert az adós a visszafizetési kötelezettségének az eredeti szerződéses feltételek szerint nem tud, vagy az engedmény hiányában nem tudna eleget tenni.
- (3) Ellentétes információ hiányában vélelmezhető, hogy az adósnak nincsenek pénzügyi nehézségei, ha az adósnak a szerződéskötést vagy a szerződésmódosítást megelőző 90 napon belül egyetlen, az intézménnyel szemben fennálló kötelezettsége tekintetében sem állt fenn 30 napot meghaladó fizetési késedelme.
- 9. §** (1) Az átstrukturált követelésként történő nyilvántartás szempontjából az intézmény engedménynek tekinti:
- a szerződés korábbi feltételeinek módosítását annak érdekében, hogy a pénzügyi nehézségekkel küzdő kötelezett az adósságszolgálati kötelezettségének eleget tudjon tenni, és amelyet az intézmény nem biztosított volna, ha a kötelezettnek nincsenek pénzügyi nehézségei,
 - a problémás kölcsönszerződés részleges vagy teljes újrafinanszírozását, amelyet az intézmény nem biztosított volna, ha a kötelezettnek nincsenek pénzügyi nehézségei,
 - pénzügyi nehézségekkel küzdő kötelezett számára olyan záradék alkalmazásának jóváhagyását, amely szerint a kötelezett – saját döntése alapján, egyéni igényeit és érdekeit figyelembe véve – módosíthatja a szerződés feltételeit (a továbbiakban: beépített átstrukturálási záradék)
- abban az esetben, ha a korábbi és a módosított feltételek közötti eltérések a kötelezett javát szolgálják, és a módosított feltételek kedvezőbbek, mint azok, amelyeket az intézmény más, hasonló kockázati sajátosságokkal rendelkező ügyfele részére biztosítana.
- (2) Az engedménynek minősülő szerződésmódosítás
- vonakozhat többek között a visszafizetések (kamat-, illetve a tőketörlesztések) átmeneti időre (türelmi időre) történő elhalasztására, részletfizetésre, a kamatok mértékének megváltoztatására, átárazására (például kamatkedvezmény formájában), a kamatok tőkésítésére, a devizanem megváltoztatására, a hitel futamidejének meghosszabbítására, a törlesztések átütemezésére, a megkövetelt fedezet, biztosíték mértékének csökkentésére, más fedezettel, biztosítékkal való kicserélésére, a fedezettől való eltekintésre (fedezetkiengedésre), újabb szerződéses feltételek kialakítására, az eredeti feltételek egy részének megszüntetésére;
 - alapján sor kerülhet a felek vagy a kötelezett és az eredeti hitelező kapcsolt vállalkozása között olyan kiegészítő megállapodásra vagy új szerződés megkötésére, amely a felmondott vagy a fel nem mondott eredeti szerződés miatt fennálló tartozás (tőke-, illetve kamattartozás) törlesztése céljára nyújtott új hitelre, illetve a kockázat növekedésének elkerülését és a veszteség mérséklését szolgáló további kötelezettségvállalásra vonatkozik, amely esetben ezen kiegészítő megállapodás, illetve kapcsolódó új szerződés miatt az intézménynél (beleértve az eredeti hitelező kapcsolt vállalkozásának minősülő intézményt is) keletkezett követelések is átstrukturált követelésnek minősülnek.
- 10. §** Az intézmény átstrukturálásként kezeli a következő eseteket:
- a módosított szerződés nem teljesítőnek minősült, vagy a módosítás hiányában az eredeti annak minősülne,
 - a szerződésmódosítás részleges vagy teljes adósság elengedést tartalmaz,
 - a nem teljesítőnek minősülő kötelezett vagy azon kötelezett részére, aki nem teljesítőnek minősülne a beépített átstrukturálási záradék alkalmazása nélkül, az intézmény beépített átstrukturálási záradék alkalmazását hagyja jóvá,
 - más adósság tekintetében nyújtott engedménnyel egy időben vagy ahhoz közeli időpontban az adós az intézménnyel szemben fennálló, a nem teljesítő kitettség körébe eső vagy az engedmény hiányában annak minősülő hitele vonatkozásában kamatfizetést vagy tőketörlesztést teljesített,

- e) a fedezet érvényesítésével teljesített visszafizetést magában foglaló szerződésmódosítás, ha a módosítás engedményt is magában foglal.

11. § (1) Az intézmény csak az ellenkezőjét hitelt érdemlő módon alátámasztó bizonyítékra alapozva tekinthet el a következő adósságeszközök átstrukturált követelésnek történő minősítésétől:

- a) a módosított szerződés tekintetében a módosítást megelőző 90 napon belül legalább egyszer teljes vagy részleges 30 napot meghaladó késedelem állt fenn, vagy a módosítás nélkül fennállt volna,
 - b) más adósság tekintetében nyújtott kedvezménnyel egy időben vagy ahhoz közeli időpontban a kötelezett az intézménnyel szemben fennálló, a módosítást megelőző 90 napon belül legalább egyszer teljesen vagy részlegesen 30 napot meghaladó késedelemben lévő szerződése tekintetében kamatfizetést vagy tőketörlesztést teljesített,
 - c) az intézmény beépített átstrukturálási záradék alkalmazását hagyja jóvá a 30 napot meghaladó késedelemben levő kötelezettek vagy olyan kötelezettek, amely a beépített átstrukturálási záradék alkalmazása nélkül 30 napos késedelembe esne.
- (2) Az intézmény akkor tudja hitelt érdemlő módon bizonyítani, hogy a 30 napos késedelem ellenére a követelést nem szükséges átstrukturált követelésként nyilvántartani, amennyiben a kötelezett pénzügyi helyzetének vizsgálata alapján egyértelműen arra a következtetésre lehet jutni, hogy a késedelem ideiglenes vagy technikai jellegű.
- (3) Az intézmény a kötelezett pénzügyi helyzetének (2) bekezdés szerinti vizsgálatánál legalább a következő elemeket vizsgálja:
- a) új fedezet bevonhatósága,
 - b) rövid lejáratú követelések és kötelezettségek aránya,
 - c) a várható cash-flow alakulása.
- (4) A (2) bekezdés alkalmazásában a késedelem akkor tekinthető technikai jellegűnek, ha annak okai a következők:
- a) adathiba vagy az informatikai rendszerek hibája,
 - b) a fizetési rendszer nem megfelelő működése,
 - c) rendkívüli külső esemény következménye (például katasztrófa, háború).

12. § Az intézmény valamely követelés átstrukturált követelésként történő nyilvántartását az alábbi feltételek együttes teljesülése esetén szüntetheti meg:

- a) a követelés teljesítőnek minősül, beleértve azt az esetet is, amikor a követelés átminősítésére a kötelezett pénzügyi helyzetét figyelembe véve, annak a nem teljesítő kategóriából teljesítővé történő visszaminősítésére tekintettel került sor,
- b) az átstrukturált követelés teljesítővé minősítésétől legalább két éves próbaidőszak eltelt,
- c) a b) pont szerinti próbaidőszak minimum felében a jelentéktelennél nagyobb mértékű rendszeres tőke- vagy kamattörlesztés történt, és
- d) a próbaidőszak végén a kötelezett egyetlen kötelezettsége tekintetében sincs 30 napnál hosszabb késedelemben.

13. § Ha egy átstrukturált követelés kötelezettje megváltozik, új kötelezettje lesz, akkor az intézmény a követelést új eszköznek tekintheti, nem kell azt a továbbiakban átstrukturált követelésnek minősítenie, és azt besorolhatja az új kötelezett fizetőképességének figyelembevételével, feltéve, ha

- a) az új kötelezettel a piaci feltételek szerint kerül sor a szerződésmódosításra,
- b) a megállapított értékvesztés teljes mértékben visszairásra kerül az átstrukturálás megvalósulásával,
- c) valós átstrukturálásra kerül sor, azzal nem csak egy késedelmes követelésnek a kötelezett kapcsolt vállalkozása részére történő átadása valósul meg, és
- d) az új kötelezett hitelképessége, fizetőképessége (tőke- és kamattörlesztő képessége) megfelelő.

14. § Az intézmény valamely átstrukturált követelést az átstrukturálási intézkedés alkalmazásának időpontjától kezdve teljesítő kitétséggnek tekinthet, ha

- a) az átstrukturálás időpontjában a kitétség nem minősült nem teljesítő kitétséggnek, és
- b) az átstrukturálás nem eredményezte a kitétség nem teljesítővé minősítését.

- 15. §** (1) Az intézmény a nem teljesítő kitétségnek minősülő átstrukturált követelést – a 7. §-tól eltérően – csak az alábbi feltételek együttes teljesülése esetén tekintheti teljesítőnek:
- a kitétség nem minősül értékvesztettnek vagy a CRR 178. cikke szerinti nem teljesítő kitétségnek (defaulted),
 - az átstrukturálás időpontjától legalább háromszázhatvanöt nap eltelt, és
 - az átstrukturálást követően nem áll fenn késedelem és az átstrukturálást követően nem merült fel a kötelezett pénzügyi helyzetének vizsgálata alapján olyan aggály, amely a követelés teljes összegének visszafizetését kétségessé tenné.
- (2) A követelés teljes összegének visszafizetése feltételezhető, ha
- a kötelezett az átstrukturálási feltételeknek megfelelő törlesztései révén visszafizette azt a követelést, amellyel korábban késedelemben volt (ha volt késedelem) vagy amely az átstrukturálás keretében leírásra került (ha nem volt késedelem), vagy
 - a kötelezett egyéb módon bizonyítani tudja, hogy meg tud felelni az átstrukturálás utáni feltételeknek.
- (3) Nem teljesítő kitétségnek minősülő átstrukturált követelésnek tekintendő az átstrukturálás időpontjában nem teljesítőnek minősülő kitétség mellett az a kitétség is, amely az átstrukturálással vagy azt követően vált nem teljesítővé.
- 16. §** Amennyiben valamely nem teljesítő kitétség kategóriából a teljesítő kitétség kategóriába átsorolt átstrukturált követelés tekintetében a 12. § b) pontja szerinti próbaidőszak alatt újabb átstrukturálásra került sor, vagy az adós ezen időszak alatt 30 napnál hosszabb késedelemben esett, az intézmény a követelést újra nem teljesítő kitétségnek tekinti.

5. Záró rendelkezések

- 17. §** Ez a rendelet 2017. január 1-jén lép hatályba.

Dr. Matolcsy György s. k.,
a Magyar Nemzeti Bank elnöke

A Magyar Nemzeti Bank elnökének 40/2016. (X. 11.) MNB rendelete az ügyfél- és partnerminősítés, valamint a fedezetértékelés prudenciális követelményeiről

A hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 2013. évi CCXXXVII. törvény 290. § (7) bekezdésében és a befektetési vállalkozásokról és az árutőzsdéi szolgáltatókról, valamint az általuk végezhető tevékenységek szabályairól szóló 2007. évi CXXXVIII. törvény 180. § (7) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján, a Magyar Nemzeti Bankról szóló 2013. évi CXXXIX. törvény 4. § (9) bekezdésében meghatározott feladatkörömben eljárva a következőket rendelem el:

1. A rendelet hatálya és alkalmazási köre

- 1. §** E rendelet hatálya a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 2013. évi CCXXXVII. törvény (a továbbiakban: Hpt.) hatálya alá tartozó pénzügyi intézményre, valamint a befektetési vállalkozásokról és az árutőzsdéi szolgáltatókról, valamint az általuk végezhető tevékenységek szabályairól szóló 2007. évi CXXXVIII. törvény (a továbbiakban: Bszt.) hatálya alá tartozó befektetési vállalkozásra (a továbbiakban együtt: intézmény) terjed ki.
- 2. §** E rendelet előírásait az intézmény egyedi alapon, az összevont alapú felügyelet hatálya alá tartozó intézmény minden olyan vállalkozás tekintetében, amelyre az összevont alapú felügyelet hatálya az intézménnyel együttesen kiterjed, összevont alapon is alkalmazza.

2. Értelmező rendelkezések

3. § E rendelet alkalmazásában

1. *fogyasztó*: a Hpt. 6. § (1) bekezdés 28. pontjában meghatározott fogalom;
2. *külső hitelminősítő*: a hitelintézetekre és befektetési vállalkozásokra vonatkozó prudenciális követelményekről és a 648/2012/EU rendelet módosításáról szóló 2013. június 26-i 575/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet (a továbbiakban: CRR) 4. cikk (1) bekezdés 98. pontjában meghatározott fogalom;
3. *lakossági ügyfél*: a Bszt. 4. § (1) bekezdés 41. pontjában meghatározott fogalom;
4. *társfinanszírozás (konzorciális, szindikált hitelezés)*: több intézmény által közösen nyújtott hitel;
5. *ügyfélcsoport*: a CRR 4. cikk (1) bekezdés 39. pontjában meghatározott fogalom.

3. Az ügyfél- és partnerminősítés prudenciális követelményei

4. § Az intézmény a kockázatvállalási döntései megalapozása, a kockázatok kezelése, mérése, folyamatos nyomon követése és kontrollja érdekében az általa végzett tevékenységekben és az alkalmazott üzleti modellben rejlő kockázatok jellegével, nagyságrendjével, összetettségével arányos ügyfél- és partnerminősítési rendszert működtet, amely – egységes alapot biztosítva – segíti:

- a) az ügyfél, partner fizetőképességének, hitelképességének a kockázatvállalás előtti megállapítását,
- b) az ügyfél, partner fizetőképességében, hitelképességében bekövetkező változások becslését, jövőbeni fizetőképességének megállapítását,
- c) az ügyfél, partner nem teljesítési valószínűségének megállapítását, a nem teljesítési valószínűség számszerűsítését,
- d) az ügyfelek, partnerek azonos kockázatokat és nem teljesítési valószínűségeket tükröző kategóriákba sorolását, a nem teljesítő ügyfelek, partnerek elkülönítését.

5. § Az intézmény az ügyfél- és partnerminősítéssel összefüggésben belső szabályzatban rögzíti:

- a) az ügyfél- és partnerminősítési rendszer kialakításának és működtetésének célját,
- b) az ügyfél- és partnerminősítési rendszer meghatározásának, jóváhagyásának és felülvizsgálatának módját,
- c) az ügyfél- és partnerminősítésre vonatkozó eljárásrendet – beleértve a minősítések felülvizsgálatának gyakoriságát is –, a felelősségi és hatásköri szabályokat – beleértve a minősítések esetleges magasabb szintű felülbírálására vonatkozó szabályokat is –,
- d) az egyes ügyfél szegmensekben alkalmazott ügyfél- és partnerminősítési kategóriákat, továbbá amennyiben valamely ügyfél szegmensben a rövid, közép és hosszú távú hitelképesség jelölésére eltérő kategóriák kerülnek kialakításra, azok meghatározását,
- e) az ügyfelek és a partnerek minősítési kategóriákba történő besorolása során figyelembe veendő számszerűsíthető adatok, objektív szempontok, valamint a nem számszerűsíthető, szubjektív megítélésű információk és egyéb körülmények körének meghatározását, az alkalmazott mutatószámokat,
- f) amennyiben releváns, a külső hitelminősítő minősítésének figyelembevételére, az alkalmazott modellek vagy csoporthoz tartozó vállalkozás esetén az anyavállalati minősítési rendszer használatára, valamint e modellek és rendszerek felülvizsgálatára vonatkozó előírásokat,
- g) amennyiben releváns, az egyszerűsített minősítési eljárás, valamint az általánostól eltérő minősítési szempontok alapján történő értékelés szabályait,
- h) az ügyfél- és partnerminősítéshez kapcsolódó információszolgáltatási előírásokat (beleértve az ügyfél, partner, valamint az intézménnyel azonos csoporthoz tartozó vállalkozás által szolgáltatandó információk körét és gyakoriságát is),
- i) a minősítési eljárás eredményei felhasználásának módját (beleértve a limitrendszerrel, valamint a kitétségek minősítésével való összefüggések meghatározását is), az általános szabályoktól történő eltérés lehetőségét, az ilyen esetekben érvényesítendő előírásokat,
- j) az ügyfél- és partnerminősítés nyilvántartási és dokumentációs követelményeit.

- 6. §** (1) Az intézmény az ügyfél- és partnerminősítést minden olyan személyre, szervezetre elvégzi, amellyel kockázatvállalással járó szerződés kötését tervezi.
- (2) Amennyiben a kötelezettségvállalás teljes összegét, illetve annak egy részét garanciával vagy készfizető kezességgel harmadik személy biztosítja, és az intézmény az adott garanciát vagy kezességet a CRR 92. cikkében meghatározott

minimum tőkekövetelmény vagy a tőke megfelelés belső értékelési eljárása keretében folytatott tőkekövetelmény számítás során hitelbiztosítéki értékkel kockázatsökkentő tényezőként figyelembe veszi, akkor az intézmény a minősítést a kötelezettségvállalóra is elvégzi.

- (3) Csoporthoz tartozó ügyfél, partner esetében az intézmény a minősítést az ügyfélcsoport minden tagjára elvégzi.
- (4) Az ügyfél- és partnerminősítés során az intézmény
 - a) ügyfél kategóriánként eltérő minősítési módszereket és minősítési szempontokat,
 - b) a rövid, közép és hosszú távú hitelképesség jelölésére – időszávonként – eltérő kategorizálást is alkalmazhat, azonban ugyanazon időtáv tekintetében minden ügyfél, partner csak egy minősítési kategóriába sorolható.

- 7. §**
- (1) Az ügyfél- és partnerminősítés külső hitelminősítő értékelésének alkalmazásán is alapulhat.
 - (2) Külső hitelminősítő által készített minősítés használata esetén az intézmény belső szabályzatban rögzíti:
 - a) a külső hitelminősítővel és az általa alkalmazott minősítéssel szembeni elfogadási követelményeket,
 - b) a minősítés beszerzésének módját (megbízason alapuló hitelminősítés, megbízás nélküli hitelminősítés),
 - c) több minősítés esetén az egyes minősítések közötti választás elvét,
 - d) a minősítés felülvizsgálatának módját és gyakoriságát,
 - e) a külső hitelminősítő által átadott információk dokumentálására vonatkozó előírásokat.

8. § Az intézmény az ügyfél- és partnerminősítésre modellt is alkalmazhat.

9. § Az adatvédelemmel kapcsolatos jogszabályi előírások figyelembevételével a fogyasztónak minősülő ügyfél és a lakossági ügyfél esetében az intézmény egyszerűsített (például a vállalatokkal, intézményekkel szembeni kitétségek esetében alkalmazottnál kevesebb minősítési kategóriát tartalmazó, kevesebb minősítési szempontot figyelembe vevő vagy ügylet szintű) minősítési rendszert is alkalmazhat.

10. § Az újonnan alakult vagy könyvvizsgálói kötelezettsége tekintetében a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény hatálya alá nem tartozó ügyfél, partner vonatkozásában az intézmény az általánostól eltérő minősítési elveket is alkalmazhat.

11. § Az intézmény az anyavállalata ügyfél- és partnerminősítési rendszerét is használhatja, feltéve, hogy az anyavállalat ügyfél- és partnerminősítési rendszere megfelel az e rendeletben foglalt szempontoknak, és magyar vagy angol nyelven dokumentált.

- 12. §**
- (1) A társfinanszírozásban részt vevő intézmény az ügyfelet, partnert önállóan is minősítés alá vonja.
 - (2) Az intézmény a társfinanszírozást vezető intézménytől minden olyan információt beszerez, amely lehetővé teszi, hogy az ügyfelet, partnert a saját belső szabályozásának megfelelően minősítse.
 - (3) A társfinanszírozást vezető intézmény köteles a (2) bekezdés szerinti információt a társfinanszírozásban részt vevő intézmény részére megadni.

- 13. §**
- (1) Az intézmény a 6. § szerinti minősítést a szerződés futamideje alatt évente legalább egyszer, illetve ha az intézmény belső politikájában ettől eltérő gyakoriságú minősítési gyakorlatot rögzített, vagy az ügyfél, partner kedvezőtlen minősítése gyakoribb értékelést indokol, évente több alkalommal is felülvizsgálja.
 - (2) Az intézmény a 6. § szerinti minősítést soron kívül felülvizsgálja a kockázati tényezők jelentős megváltozásakor (például az ügyfél helyzetének romlása vagy fizetési hajlandóságának megváltozása), valamint abban az esetben, ha olyan információ birtokába jut, amely feltételezhetően a besorolási kategória változtatását vonja maga után (például csődeljárás, felszámolási eljárás megindításának közzététele).

- 14. §** Az intézmény az ügyfél- és partnerminősítés során nem alkalmazhat kivételes eljárást vagy – minden egyéb tényezőtől való eltekintés mellett – előnyben részesítést eredményező kedvezőbb elbírálást, minősítési kategóriába történő besorolást azon személy vagy ügyfélcsoport részére, amely
 - a) az intézmény anyavállalata vagy leányvállalata,
 - b) az adott anyavállalat leányvállalata,
 - c) az intézményben befolyásoló részesedéssel rendelkező tulajdonos vagy
 - d) olyan vállalkozás, amelyben az intézmény, az intézmény tulajdonosa vagy az intézmény kockázati profiljára lényeges hatást gyakorló személye befolyásoló részesedéssel rendelkezik.

4. A fedezetértékelés prudenciális követelményei

- 15. §** Az intézmény a fedezetértékeléssel összefüggésben – az általa végzett tevékenységekben és az alkalmazott üzleti modellben rejlő kockázatok jellegével, nagyságrendjével, összetettségével arányos módon – belső szabályzatban rögzíti:
- a fedezetértékelés – beleértve a kockázatvállalás során, a biztosíték elfogadása előtt történő értékelést (elfogadhatóság és érték meghatározása), valamint a fedezetek rendszeres, utólagos értékelését – eljárásrendjét, felelősségi és hatásköri szabályait,
 - az elfogadható fedezettípusokat, elkülönítve a tőkekövetelmény számítás során figyelembe nem vehető, de a hitelkockázat mérséklése érdekében alkalmazható biztosítéktípusokat (ingó és ingatlan vagyontárgyak, követelések), valamint jogi kikötéseket és szerződéseket,
 - a fedezetek elfogadhatóságának értékelésénél alapul veendő tényezőket és szempontokat (például jogi érvényesíthetőség, illetve az azt korlátozó tényezők, hozzáférhetőség, likviditás, mobilizálhatóság), fedezet típusonkénti bontásban,
 - a különféle fedezetek együttes alkalmazásának gyakorlatát, a fedezetek bevonásának sorrendjét,
 - a fedezetek értékének meghatározására alkalmazott módszereket, fedezet típusonkénti bontásban,
 - az alkalmazott ügyfél- és partner, valamint ügylet kockázati kategóriák fedezettségi követelményeit,
 - amennyiben a fedezetek értékelésével az intézmény harmadik felet bíz meg, az értékeléssel megbízott féllel és az értékeléssel szemben támasztott általános, minimális elvárásokat,
 - a fedezetek utólagos értékelésének gyakoriságát, fedezet típusonkénti bontásban,
 - a fedezetek értékében, meglétében, hozzáférhetőségében és érvényesíthetőségében bekövetkező változások esetén alkalmazandó eljárásokat,
 - a fedezetek érvényesítésére, értékesítésére vonatkozó előírásokat (feltételek, időpontok, felelősök),
 - a fedezetekre vonatkozó nyilvántartási és dokumentációs követelményeket.
- 16. §** (1) A fedezet értékelésekor alapul vett érték 15. § e) pontja szerinti meghatározása során kiindulási alapul a fedezet
- piaci értéke, ha van megbízható értékítéletet tükröző piaci ára,
 - értékbecslő szakértő, vagyoneértékelő vagy könyvvizsgáló által felülvizsgált általános értékelési eljárással, módszerrel meghatározott értéke, ha a fedezetnek nincs piaca vagy nincs megbízható értékítéletet tükröző piaci ára
- szolgál.
- (2) Az intézmény a fedezet (1) bekezdés szerinti értéke meghatározásakor a következő szempontokat is figyelembe véve jár el:
- ingatlanfejlesztéshez kapcsolódó kintlévőségek esetében az intézmény az – ingatlanfejlesztésben megtestesülő – biztosíték piaci értékét vagy az általános értékelési eljárással meghatározott értékét ingatlanszakértővel (vagyoneértékelővel) vagy az intézmény választott könyvvizsgálójától független könyvvizsgálóval felülvizsgáltatja,
 - ha az ingatlanfejlesztés, illetve az ingatlan értéke – annak hasznosíthatósága révén – szorosan összefügg az adós fizetőképességével (annak esetleges csődje, felszámolása vagy az ellene indított végrehajtási eljárás esetén az ingatlan más személy által nem, vagy csak erősen csökkentett mértékben és jövedelmezősséggel hasznosítható), akkor a fedezet értékének meghatározásakor az intézmény az ingatlan hasznosíthatóságát is figyelembe veszi,
 - jelzáloggal terhelt ingatlan esetében az intézmény figyelembe veszi a bejegyzés ranghelyét, az előző ranghelyeken szereplő bejegyzéseknek az ingatlan vagyoneértékelő, vagy az intézmény választott könyvvizsgálójától független könyvvizsgáló által meghatározott értékéhez viszonyított hányadát,
 - garancia vagy készfizető kezességvállalásban megtestesülő fedezet esetén az intézmény a garantőr vagy a készfizető kezes minősítését veszi alapul,
 - ha a garancia vagy a készfizető kezességvállalás nem biztosítja a teljes kockázatvállalást, a további fedezetek értékelésénél az intézmény figyelembe veszi, hogy a garancia vagy a készfizető kezességvállalás érvényesítése esetén a további biztosítékból való megtérülésnél a garantőr, illetve a készfizető kezes az intézménnyel a követelés milyen arányában osztozik,
 - óvadékba helyezett értékpapírban megtestesülő biztosíték esetén az értékpapír piaci értéke, illetve általános értékelési eljárással meghatározott értéke mellett figyelembe vehető a kibocsátó minősítése is,

- g) a piaci érték, illetve az általános értékelési eljárással meghatározott érték diszkontálandó tapasztalati megtérülési ráták adatai alapján számított – legalább évente felülvizsgált – diszkontfaktorokkal, amelyet az intézmény fedezettípusonként határoz meg.

5. Záró rendelkezések

- 17. §** Ez a rendelet 2017. január 1-jén lép hatályba.

Dr. Matolcsy György s. k.,
a Magyar Nemzeti Bank elnöke
